

กิตปัจจัย

ก	สยั ภาวตีติ สยมฺภู (ภควา) อูเรน วจนตีติ อูโรโค (สตุโต) ลั สฺกุจฺจ ขนตีติ สฺงฺโข (สตุโต)	ผู้เป็นเอง (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>สยั-ภู</i> ‘เป็น’ ผู้ไปด้วยออก (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>อูร-คม</i> ‘ไป’ ผู้ขุด (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>ลั-ขน</i> ‘ขุด’
ณ	ธมฺมํ วทตี ลีเลนาติ ธมฺมวาที (ชโน) ธมฺมํ วตฺตํ ลีลมสฺสาตี ธมฺมวาที (ชโน) ปาปํ โกโรตี ลีเลนาติ ปาปกาโร (ชโน) ธมฺมํ จรตี ลีเลนาติ ธมฺมจาโร (ชโน)	ผู้กล่าวซึ่งธรรมโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>ธมฺม-วท</i> ‘กล่าว’ ผู้มีการกล่าวซึ่งธรรมเป็นปกติ (<i>สมาส. ตัสลีสลาธนะ</i>) ผู้ทำซึ่งบาปโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>ปาป-กร</i> ‘ทำ’ ผู้ประพฤติซึ่งธรรมโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>ธมฺม-จร</i> ‘ประพฤติ’
ณฺว	เทตีติ ทายโก (ชโน) เนตีติ นายโก (ชโน) อนุสาสตีติ อนุสาสโก (ชโน) สุณมาตีติ สาวโก (ชโน)	ผู้ให้ (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>ทา</i> ‘ให้’ ผู้นำไป (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>นี</i> ‘นำ’ ผู้ตามสอน (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>อนฺ-สาส</i> ‘สอน’ ผู้ฟัง (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>สุ</i> ‘ฟัง’
ตฺ	โกโรตีติ กตฺตา (ชโน) โกโรตี ลีเลนาติ กตฺตา (ชโน) วทตีติ วตฺตา (ชโน) ชานาตีติ ญาตา (ชโน) ธาวเรตีติ ธาทา (ชโน)	ผู้ทำ (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>กร</i> ‘ทำ’ ผู้ทำโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ลงในตัสลีสละ</i>) ผู้กล่าว (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>วท</i> ‘กล่าว’ ผู้รู้ (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>ญา</i> ‘รู้’ ผู้ทรงไว้ (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>ธร ธา</i> ‘ทรง’
วฺ	ปาริ วจจตี ลีเลนาติ ปารคฺ (ชโน) วิชานาตี ลีเลนาติ วิญญู (ชโน) ภิกฺขตี ลีเลนาติ ภิกฺขุ (ชโน)	ผู้ถึงซึ่งฝั่งโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>ปาร-คม</i> ‘ถึง’ ผู้รู้วิเศษโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>วิ-ญา</i> ‘รู้’ ผู้ขอโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>ภิกฺข</i> ‘ขอ’

กิจจปัจจัย

ช	ทฺกฺเชน กรียตีติ ทฺกฺกร (กมฺม) สุเชน กรียตีติ สุกร (ชโน) ทฺกฺเชน รกฺขียตีติ ทฺกรกฺ (จิตฺต)	อันเขาทำได้โดยยาก (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ทฺ-กร</i> ‘ทำ’ ผู้อันเขาเลี้ยงได้โดยง่าย (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>สุ-กร</i> ‘เลี้ยง’ อันเขารักษาได้โดยยาก (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ทฺ-รกฺ</i> ‘รักษา’
ณฺย	กาตพฺพนตี กาโรย (กมฺม) เนตพฺพนตี เนยฺย (วตฺถ) วตฺตพฺพนตี วชฺช (วจน) ทฺมิตพฺโพตี ทฺมโม (ชโน) ยฺญชิตพฺพนตี โยคค (วตฺถ) ครหิตพฺพนตี คารยฺ (กมฺม) ทาทพฺพนตี เทยฺย (วตฺถ)	อันเขาพึงทำ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>กร</i> ‘ทำ’ อันเขาพึงนำไป (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>นี</i> ‘นำ’ อันเขาพึงกล่าว (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>วท</i> ‘กล่าว’ อันเขาพึงทรมาณ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ทม</i> ‘ฝึก’ อันเขาพึงประกอบ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ยฺช</i> ‘ประกอบ’ อันเขาพึงติเตียน (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ครท</i> ‘ติเตียน’ อันเขาพึงให้ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ทา</i> ‘ให้’

กิตกิจจปัจจัย

อ	ปฺปฏิ ลั ภิชฺชตีติ ปฺปฏิสมฺภิทา (ปฺลญา) หิตํ โกโรตีติ หิตกฺกโร (ชโน) นิสฺสายํ นํ วสตีติ นิสฺสโย (อาจริโย) ลิกฺขียตีติ ลิกฺขา (ธมฺมชาติ) ลิกฺขณํ ลิกฺขา วินเนตี เตนาตี วินโย (อุปาโย) ปฺปฐมํ ภาวตี เอตฺสฺมาตี ปกโว (ปฺเทโส)	อันแตกฉานดีโดยต่าง (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>ปฺปฏิ-ลั-ภิท</i> ‘แตก’ ผู้ทำซึ่งประโยชน์เกื้อกูล (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>หิต-กร</i> ‘ทำ’ เป็นที่อาศัยอยู่ (ของศิษย์) (<i>กัตตุ. กัมม.</i>) <i>นิ-สึ</i> ‘อาศัย’ อันเขาศึกษา (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ลิกฺข</i> ‘ศึกษา, สำเนียง’ ความศึกษา (<i>ภาว. ภาว.</i>) <i>ลิกฺข</i> ‘ศึกษา, สำเนียง’ เป็นเครื่องแนะนำ (ของบัณฑิต) (<i>กัตตุ. กรณ.</i>) <i>วิ-นี</i> ‘นำ’ เป็นแดนเกิดก่อน (แห่งแม่น้ำ) (<i>กัตตุ. อุปาทาน.</i>) <i>ป-ภู</i> ‘มี-เป็น’
อิ	อุทกํ ทฺรชาติติ อุทฺธิ (ปฺเทโส) สนฺธิยตีติ สนฺธิ (วาจา) นินฺธิยตีติ นินฺธิ ( )	ผู้ทรงไว้ซึ่งน้ำ, ทะเล (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>อุท-ธา</i> ‘ทรง’ อันเขาต่อ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ลั-ธา</i> ‘ต่อ’ อันเขาฝังไว้ (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>นิ-ธา</i> ‘ฝัง’
ณ	กมฺมํ โกโรตีติ กมฺมกาโร (ชโน) รฺชฺชตีติ โรโค (อาพาโธ) วหิตพฺโพตี วาโ (ภาโร) ปจฺจนํ ปาโก ทฺุสฺสตี เตนาตี โทโส (เกิลโส) อาวสนฺตี เอตฺถาตี อาวาโส (ปฺเทโส)	ผู้ทำซึ่งกรรม (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>กมฺม-กร</i> ‘ทำ’ ผู้เสียดแทง (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>รฺช</i> ‘เสียดแทง’ อันเขาพึงนำไป (<i>กัมม. กัมม.</i>) ความหุง (<i>ภาว. ภาว.</i>) <i>ปจ</i> ‘หุง, ต้ม’ เป็นเหตุประทุษร้าย (แห่งชน) (<i>กัตตุ. กรณ.</i>) <i>ทฺุส</i> ‘ประทุษร้าย’ เป็นที่อาศัยอยู่ (แห่งภิกษุ ท.) (<i>กัตตุ. อธิกรณ.</i>) <i>อา-วส</i> ‘อยู่’
ตเว	กาตเว เพื่ออันทำ <i>กร</i> ‘ทำ’ คนตเว เพื่ออันไป <i>คม</i> ‘ไป’	ปัจจัยนี้ลงในจุดตุลีวิภัตตินาม.
ติ	มณฺญตีติ มตี (ปฺลญา) มณฺญตี เอตยาตี มตี (ปฺลญา) มนนํ มตี สฺรตีติ สตี (ธมฺมชาติ) สฺรตี เอตยาตี สตี (ธมฺมชาติ) สฺรณํ สตี สมฺปชฺชิตพฺพาตี สมฺปตฺติ (ธมฺมชาติ) คจฺจนฺตี เอตฺถาตี คตี (ภูม)	ผู้รู้ (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>มน</i> ‘รู้’ เป็นเหตุรู้ (แห่งชน) (<i>กัตตุ. กรณ.</i>) <i>มน</i> ‘รู้’ ความรู้ (<i>ภาว. ภาว.</i>) <i>มน</i> ‘รู้’ ผู้ระลึก (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>สฺร</i> ‘ระลึก’ เป็นเหตุระลึก (แห่งชน) (<i>กัตตุ. กรณ.</i>) <i>สฺร</i> ‘ระลึก’ ความระลึก (<i>ภาว. ภาว.</i>) <i>สฺร</i> ‘ระลึก’ อันเขาพึงถึงพร้อม (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>ลั-ปท</i> ‘ถึง’ เป็นที่ไป (แห่งชน ท.) (<i>กัตตุ. อธิกรณ.</i>) <i>คม</i> ‘ไป, ถึง’
ตุ	กาตฺุ เพื่ออันทำ <i>กร</i> ‘ทำ’ คนตุ เพื่ออันไป <i>คม</i> ‘ไป’	ปัจจัยนี้ลงในปฐมาและจุดตุลีวิภัตตินาม.
ยฺ	เจตยตีติ เจตนา (ธมฺมชาติ) กฺุชฺชตี ลีเลนาติ โกชฺชโน (ชโน) กฺุชฺชิตพฺพนตี โกชฺชน (วตฺถ) คจฺฉินฺยเตตี คมน โกโรตี เตนาตี กรณ (วตฺถ) ลัวณฺณียตี เอตยาตี ลัวณฺณา (วาจา) สยฺนตี เอตฺถาตี สยฺน (ฐาน)	ผู้คิด (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>จิต</i> ‘คิด’ ผู้โกรธโดยปกติ (<i>กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ</i>) <i>กฺุช</i> ‘โกรธ’ อันเขาพึงกิน (<i>กัมม. กัมม.</i>) <i>กฺุช</i> ‘กิน’ ความไป (<i>ภาว. ภาว.</i>) <i>คม</i> ‘ไป’ เป็นเครื่องทำ (แห่งชน) (<i>กัตตุ. กัตตุ.</i>) <i>กร</i> ‘ทำ’ เป็นเครื่องอันท่านพรรณนาพร้อม (แห่งเนื้อความ) (<i>กัมม. กรณ.</i>) <i>ลั-วณฺณ</i> ‘พรรณนา’ เป็นที่นอน (แห่งชน ท.) (<i>กัตตุ. อธิกรณ.</i>) <i>สึ</i> ‘นอน’

เรียงตามปัจจัย

สยมภู	ผู้เป็นเอง
อูร์โค	ผู้ไปด้วยออก
สงฺโซ	ผู้ชุดดี
ธมฺมวาที	ผู้กล่าวซึ่งธรรมโดยปกติ ผู้มีการกล่าวซึ่งธรรมเป็นปกติ
ปาปการี	ผู้ทำซึ่งบาปโดยปกติ
ธมฺมจารี	ผู้ประพฤติซึ่งธรรมโดยปกติ
ทายโก	ผู้ให้
นายโก	ผู้นำไป
อนุสาสโก	ผู้ตามสอน
สาวโก	ผู้ฟัง
กตตทา	ผู้ทำ, ผู้ทำโดยปกติ
วตตทา	ผู้กล่าว
ญาดา	ผู้รู้
ธาตา	ผู้ทรงไว้
ปารคู	ผู้ถึงซึ่งฝั่งโดยปกติ
วิญญู	ผู้รู้วิเศษโดยปกติ
ภิกขุ	ผู้ขอโดยปกติ
ทุกฺกัร	อันเขาทำได้โดยยาก
สุภโร	ผู้อันเขาเลี้ยงได้โดยง่าย
ทุรฺกขั	อันเขารักษาได้โดยยาก
การีย	อันเขาพึงทำ
เนยฺย	อันเขาพึงนำไป
วชฺช	อันเขาพึงกล่าว
ทมโม	อันเขาพึงทรมาณได้
โยคค	อันเขาพึงประกอบ
คารยฺห	อันเขาพึงติเตียน
เทยฺย	อันเขาพึงให้

ปฏิสมฺภิทา	อันแตกฉานดีโดยต่าง
หิตกฺกโร	ผู้ทำซึ่งประโยชน์เกื้อกูล
นิสฺสโย	เป็นที่อาศัยอยู่
สิกฺขา	อันเขาศึกษา, ความศึกษา
วินโย	เป็นเครื่องแนะนำ
ปภโว	เป็นแดนเกิดก่อน
อุทฺธิ	ผู้ทรงไว้ซึ่งน้ำ
สนฺธิ	อันเขาต่อ
นิริ	อันเขาฝังไว้
กมฺมกาโร	ผู้ทำซึ่งกรรม
โรโค	ผู้เสียดแทง
วาโห	อันเขาพืงนำไป
ปาโก	ความหุง
โทโส	เป็นเหตุประทุษร้าย
อวาโส	เป็นที่อาศัยอยู่
มติ	ผู้รู้, เป็นเหตุรู้, ความรู้
สติ	ผู้ระลึก, เป็นเหตุระลึก, ความระลึก
สมฺปตฺติ	อันเขาพืงถึงพร้อม
คติ	เป็นที่ไป
เจตนา	ผู้คิด
โกธโน	ผู้โกรธโดยปกติ
โภชน	อันเขาพืงกิน
กมฺน	ความไป
กรณ	เป็นเครื่องทำ
ลํวณฺณา	เป็นเครื่องอันท่านพรรณนาพร้อม
สยฺน	เป็นที่นอน

เรียงตามตัวอักษร

กตตทา	ผู้ทำ, ผู้ทำโดยปกติ
กมฺมกาโร	ผู้ทำซึ่งกรรม
กรณ	เป็นเครื่องทำ
การีย	อันเขาพืงทำ
โกธโน	ผู้โกรธโดยปกติ
คติ	เป็นที่ไป
กมฺน	ความไป
คารยฺห	อันเขาพืงติเตียน
เจตนา	ผู้คิด
ญาดา	ผู้รู้
ทมโม	อันเขาพืงทรมาณได้
ทายโก	ผู้ให้
ทุกฺกัร	อันเขาทำได้โดยยาก
ทุรฺกขั	อันเขารักษาได้โดยยาก
เทยฺย	อันเขาพืงให้
โทโส	เป็นเหตุประทุษร้าย
ธมฺมจารี	ผู้ประพฤติซึ่งธรรมโดยปกติ
ธมฺมวาที	ผู้กล่าวซึ่งธรรมโดยปกติ ผู้มีการกล่าวซึ่งธรรมเป็นปกติ
ธาตา	ผู้ทรงไว้
นายโก	ผู้นำไป
นิริ	อันเขาฝังไว้
นิสฺสโย	เป็นที่อาศัยอยู่
เนยฺย	อันเขาพืงนำไป
ปฏิสมฺภิทา	อันแตกฉานดีโดยต่าง
ปภโว	เป็นแดนเกิดก่อน
ปาโก	ความหุง
ปาปการี	ผู้ทำซึ่งบาปโดยปกติ
ปารคู	ผู้ถึงซึ่งฝั่งโดยปกติ

ภิกขุ	ผู้ขอโดยปกติ
โภชน	อันเขาพืงกิน
มติ	ผู้รู้, เป็นเหตุรู้, ความรู้
โยคค	อันเขาพืงประกอบ
โรโค	ผู้เสียดแทง
วชฺช	อันเขาพืงกล่าว
วตตทา	ผู้กล่าว
วาโห	อันเขาพืงนำไป
วิญญู	ผู้รู้วิเศษโดยปกติ
วินโย	เป็นเครื่องแนะนำ
สงฺโซ	ผู้ชุดดี
สติ	ผู้ระลึก, เป็นเหตุระลึก, ความระลึก
สนฺธิ	อันเขาต่อ
สมฺปตฺติ	อันเขาพืงถึงพร้อม
สยฺน	เป็นที่นอน
สยมภู	ผู้เป็นเอง
ลํวณฺณา	เป็นเครื่องอันท่านพรรณนาพร้อม
สาวโก	ผู้ฟัง
สิกฺขา	อันเขาศึกษา, ความศึกษา
สุภโร	ผู้อันเขาเลี้ยงได้โดยง่าย
หิตกฺกโร	ผู้ทำซึ่งประโยชน์เกื้อกูล
อนุสาสโก	ผู้ตามสอน
อวาโส	เป็นที่อาศัยอยู่
อุทฺธิ	ผู้ทรงไว้ซึ่งน้ำ
อูร์โค	ผู้ไปด้วยออก